

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Collegium Verum w Warszawie o wydanie pozwolenia na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 565/2020 z 13 sierpnia 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Collegium Verum w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Collegium Verum w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 565/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 sierpnia 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. W kadrze kierunku brak nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, do której przyporządkowano wnioskowany kierunek, reprezentujących różne specjalizacje naukowe w obrębie tej dyscypliny, a także bardzo nieliczna grupa osób posiadających kompetencje i doświadczenie w zakresie różnych zawodów i stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z psychologią. Kadre dydaktyczną dla wnioskowanego kierunku tworzy 10 osób: 1 pracownik naukowy ze stopniem doktora habilitowanego z zakresu filozofii, 3 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (doktor nauk medycznych – psychiatra, filozof, psycholog), 5 magistrów (3 psychologów, lektor języka angielskiego, pedagog i jednocześnie lektor języka rosyjskiego) oraz lekarz. Zwraca uwagę niewielka liczba kadry psychologicznej (4 osoby, w tym 3 magistrów i tylko jedna osoba ze stopniem naukowym doktora). We wniosku przedstawiono listę 18 osób kadry wspomagającej, która od 1 października 2020 roku ma prowadzić zajęcia na podstawie umowy cywilno-prawnej. Wśród tej kadry jest 9 psychologów, w tym 4 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i jedna osoba ze stopniem doktora. Taka struktura zatrudnienia dla jednolitych studiów magisterskich nie daje gwarancji stabilności zatrudnienia i rozwoju kierunku.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że w jej opinii nie można się zgodzić, że stwierdzenie „W kadrze kierunku brak nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, do której przyporządkowano wnioskowany kierunek, reprezentujących różne specjalizacje naukowe w obrębie tej dyscypliny, a także bardzo nieliczna grupa osób posiadających kompetencje i doświadczenie w zakresie różnych zawodów i stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z psychologią.” stanowi o niespełnieniu warunku określonego w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zdaniem Uczelni, istotą tego zarzutu jest fakt, że zaproponowany przez Collegium Verum skład nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie reprezentuje różnych specjalizacji naukowych w obrębie dyscypliny psychologia oraz różnych zawodów i stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z psychologią. Natomiast w podniesionym art. 73 ust 1 ustawodawca sformułował zupełnie inne wymagania odnośnie kadry, której powierzono prowadzenie zajęć: mowa jest w nim tylko i wyłącznie o kompetencjach i doświadczeniu pozwalających na prawidłową realizację zajęć. Wnioskodawca stwierdził, że w opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie postawiono zarzutu, że konkretne zaproponowane przez osoby nie posiadają kompetencji i doświadczenia do realizowania zaproponowanych im zajęć. Przyjął zatem należy, że kompetencje te oraz doświadczenie zostały ocenione pozytywnie. Ponadto należy zwrócić uwagę, na istniejące interpretacje wspomnianego artykułu pochodzące z Komentarza do Ustawy, które również mówią wyłącznie o kompetencjach i doświadczeniu w kontekście właściwego realizowania zajęć. Dalej Wnioskodawca przytoczył cytaty z publikacji T. Jędrzejewskiego, M. Hulickiej, I. Degtyarova, P. Wojciechowskiego, M. Dokowicza, J. Woźnickiego „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz”, wyd. Wolters Kluwer Polska SA, 2019: „W związku z rezygnacją przez ustawodawcę z minimum kadrowego wprowadzony został obowiązek prowadzenia zajęć przez osoby posiadające kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację tych zajęć. (...) Przez kompetencje w odniesieniu do osób prowadzących zajęcia rozumie się „udowodnioną zdolność stosowania – w pracy lub nauce oraz w rozwoju zawodowym i osobistym – wiedzy, umiejętności i zdolności osobistych, społecznych lub metodologicznych”. „Doświadczenie” zgodnie z definicją słownikową to „ogół wiadomości i umiejętności zdobytych na podstawie obserwacji i własnych przeżyć”, jednakże w tym kontekście oznacza praktykę w zawodzie. Ustawodawca pozostawił uczelni swobodę w zakresie wymaganych od nauczycieli akademickich kompetencji i doświadczenia, stwierdzając jedynie, że muszą one pozwalać na prawidłową realizację zajęć.” (s. 237-238). Wnioskodawca dodał, że istotnym dla rozpatrywanej sprawy jest również Komunikat MNiSW w sprawie uznania doświadczenia zawodowego do prowadzenia zajęć z dnia 15.02.19: „w związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi stosowania art. 73 i art. 343 ust. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uprzejmie informujemy, że zajęcia mogą być prowadzone zarówno przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie (art. 73). Ustawa nie wprowadza natomiast warunku posiadania określonego doświadczenia, jak też nie reguluje szczegółowo okresów i rodzajów zatrudnienia, w ramach którego doświadczenie było zdobywane, ani sposobu weryfikowania spełnienia tego warunku.” Dalej Wnioskodawca powołał się na treść Załącznika nr 5 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej precyzującego szczegółowe kryteria recenzowania wniosków o pozwolenie na

utworzenie studiów na określonym kierunku poziomie i profilu, w odniesieniu do Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry – stwierdzając, iż w kryterium tym nie wskazano, że ocenie podlega, czy zaproponowana przez uczelnię kadra prowadząca zajęcia reprezentuje różne specjalizacje naukowe w obrębie dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek studiów objęty wnioskiem oraz czy są wśród niej reprezentanci różnych zawodów i stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z kierunkiem studiów. Określony we wspomnianym załączniku Standard jakości kształcenia 4.1 podaje, że „Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się”.

Wnioskodawca dodał, że konieczność doboru kadry dydaktycznej, która reprezentuje różne specjalizacje naukowe w obrębie dyscypliny do której przyporządkowano kierunek studiów właściwe było raczej w poprzednim stanie prawnym. Wówczas między innymi § 5 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów precyzował, że „Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny”. Można też powiedzieć, że w obecnym stanie prawnym również jest to kwestia istotna, jednak nie dla kształcenia w profilu praktycznym, lecz ogólnoakademickim, i tylko wówczas gdy kompozycja założonych efektów uczenia się wymaga takiej a nie innej obsady kadrowej.

Ponadto, w opinii Uczelni, w procesie kształcenia w profilu praktycznym, którego dotyczy wniosek, który z założenia ma przygotować nie do kariery naukowej w danej dyscyplinie, lecz przede wszystkim do wykonywania konkretnego zawodu znacznie ważniejszym jest, aby kadra prowadząca zajęcia miała doświadczenie praktyczne, niż reprezentowała szerokie spektrum specjalizacji naukowych w obrębie psychologii. Jednocześnie wszystkie zaplanowane zajęcia wymagające kompetencji w zakresie wiedzy oraz kompetencji naukowych z dyscypliny psychologia powierzone są osobom z wykształceniem psychologicznym.

Uczelnia zwróciła także uwagę, że Wniosek nie dotyczy przygotowania do wykonywania różnych zawodów i obejmowania różnych stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z psychologią. Kierując się dotychczasowymi doświadczeniami oraz zidentyfikowanymi i opisanymi we Wniosku potrzebami rynku pracy zdecydowano się na kształcenie praktyczne w dwóch specjalnościach: Psychologia rodziny z uzależnieniem i diagnozą psychiatryczną oraz Psychologia integralnego wspierania dziecka i rodziny. Wszystkie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są prowadzone przez osoby, które posiadają niezbędne w tym zakresie kompetencje i doświadczenie. Uczelnia tak rozumie specyfikę profilu praktycznego, który powinien przygotowywać do wykonywania konkretnych, wybranych (a nie wszystkich możliwych specjalizacji zawodowych). Jest to istotna różnica w stosunku do profilu ogólnoakademickiego, który z założenia powinien wyposażyć absolwenta w możliwie szerokie spektrum przede wszystkim wiedzy w danej dziedzinie. W przypadku wnioskowanego kierunku zupełnie niezasadnym byłoby na przykład powierzenie prowadzenia zajęć osobom wykonującym zawód „psychologa sądowego”, „psychologa transportu”, czy „psychologa biznesu”, ponieważ takie osoby nie zapewniłyby osiągnięcia założonych przez nas efektów uczenia się.

Wnioskodawca nie zgodził się także ze stwierdzeniem, że proponowana liczba osób posiadających kompetencje i doświadczenie w zakresie różnych zawodów związanych

z psychologią jest „bardzo nieliczna”. Spośród zaproponowanych 28 osób prowadzących zajęcia, 15 posiada doświadczenie praktyczne w niesieniu pomocy psychologicznej. Wszyscy prowadzą zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, które realizują zakładane efekty uczenia się. Zespół ten został tak dobrany, aby reprezentowane były wszystkie potrzebne kompetencje i doświadczenie do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Zaproponowano w nim przedstawicieli następujących specjalności w obrębie psychologii: *psychologia osobowości, poznawcza, emocji, rozwojowa, kliniczna, psychopatologia, psychologia duchowości, psychometria*.

Następnie Wnioskodawca podniósł, że sformułowana uwaga: „Taka struktura zatrudnienia dla jednolitych studiów magisterskich nie daje gwarancji stabilności zatrudnienia i rozwoju kierunku” wydaje się również po części wykraczać poza ramy art. 73 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz kryteria oceny jakości kształcenia. Zdaniem Wnioskodawcy stabilność zatrudnienia kadry nie zależy bowiem wprost od jej składu, kompozycji, która została zaproponowana, lecz od strategii uczelni i jej stabilności finansowej. Rozwój kierunku natomiast, a zwłaszcza rozwój i doskonalenie kadry zatrudnionej do prowadzenia zajęć zapewnione jest poprzez włączenie jej do szeregu działań realizowanych w całej uczelni takich jak: comiesięczne seminaria naukowe dedykowane pracownikom uczelni, udział we wskazanych we wniosku konwersatoriach, konferencjach naukowych, projektach badawczych. Zatrudniona kadra będzie miała możliwość publikacji badań w istniejącym przy uczelni wydawnictwie oraz skorzystania z planowanej (i opisanej we wniosku) współpracy międzynarodowej z AVE MARIA UNIVERSITY z USA, Floryda. Działania te będą szczególnie istotne dla magistrów i doktorów, czyli tych osób z kadry, które szczególnie zainteresowane są dalszym rozwojem naukowym. Ponadto poprzez opisane we wniosku działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia (pkt.5) stwarzane są warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyjaśnienia i dodatkowe informacje pozwalające na ustalenie, iż nie ma podstaw do kwestionowania struktury zatrudnienia na wnioskowanym kierunku. Istotnie w ramach procedury wyrażania opinii dotyczącej spełniania warunków prowadzenia studiów ocenie podlegają kompetencje nauczycieli akademickich wyznaczonych do prowadzenia zajęć, a nie struktura kwalifikacji kadry.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

2. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z obsadą seminarium magisterskiego. Prowadzenie seminarium powierzono doktorowi nauk medycznych – psychiatrze, co jest niewłaściwe na wnioskowanym kierunku studiów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż w jej rozumieniu – nieco inaczej niż na innych, zwłaszcza kształcących w profilu ogólnoakademickim uczelniach – seminarium magisterskie pełni funkcje bardziej metodologiczne i organizacyjne niż poświęcone jest merytorycznym konsultacjom prac dyplomowych. W załączonym do wniosku sylabusie tego przedmiotu wskazano, że jego celem jest: „zapoznanie studenta z metodologią

przygotowania i pisanie pracy magisterskiej, wybór tematu pracy, przygotowanie koncepcji i planu pracy, przygotowanie studenta do egzaminu magisterskiego”. Zajęcia seminarium magisterskiego na semestrze 7 poświęcone będą prezentacji zagadnień ogólnych takich jak: wybór tematu pracy, źródła informacji naukowej – kwerenda, analiza literatury, ocena i selekcja, technika pisanie pracy, ochrona prawa autorskiego w procesie pisanie pracy – sposoby dokumentacji, analiza wybranego tematu pracy, przygotowanie planu pracy, formułowanie pytań badawczych i hipotez, dobór narzędzi badawczych. Semestr 7 powinien skończyć się wyborem przez studenta opiekuna pracy magisterskiej. Od tego momentu prowadzący seminaria magisterskie zaprasza na poszczególne zajęcia również opiekunów prac (psychologów), w obecności których studenci referują kolejne etapy swojej pracy. W dyskusji biorą udział zatem wszyscy studenci danej grupy i grono opiekunów pracy. Prowadzący seminarium pełni wyłącznie rolę organizacyjną. Nie zachodzi zatem sytuacja, że jeden prowadzący pracuje nad 120 pracami dyplomowymi. Tym bardziej, że w opinii PKA błędnie wskazano, że seminarium magisterskie realizowane jest na 3 latach studiów (rok III, IV i V). Obejmuje ono semestry 7, 8, 9, 10 – czyli 2 lata studiów (rok IV i V).

Ponadto Wnioskodawca wywiódł, iż realizując idee profilu praktycznego chce zwrócić uwagę, aby prace dyplomowe magisterskie powstające w Uczelni miały charakter prac praktycznych – opartych na aparacie naukowym propozycji rozwiązań konkretnych przypadków problemów związanych z realizowaną działalnością zawodową w obrębie psychologii i specjalności, które będą realizowane.

Następnie Wnioskodawca podniósł, że wskazane we wniosku o wydanie pozwolenia kompetencje osoby wskazanej w zarzucie, posiadającej stopień naukowy doktora – w ocenie Uczelni predestynują go do prowadzenia seminarium magisterskiego. Ma on bardzo bogate doświadczenie dydaktyczne wyrażające się w: prowadzeniu zajęć na Wydziale Psychologii UAM Poznań od 2008r do dziś; - wykładach w Katowickim Instytucie Psychoterapii, Wielkopolskim Instytucie Psychoterapii, na Podyplomowym Studium Seksuologii Warszawski Uniwersytet Medyczny. Wykłady w WSPS. W/w osoba Pan dr jest też wykładowcą wielu kursów i warsztatów z terapii uzależnień oraz Krajowej Szkoły Prawa i Administracji – Lublin. Jest certyfikowanym psychoterapeutą Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, superwizorem aplikantem PTP, superwizorem Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Superwizorem 15 psychologów seksuologów klinicznych. Spośród kompetencji naukowych można wymienić: redaktor naczelny czasopisma, autor 150 wystąpień na Konferencjach Naukowych, autor i współautor 3 książek, 20 rozdziałów do książek, 25 artykułów naukowych (polskie i zagraniczne) oraz autor wielu artykułów popularnonaukowych. Wnioskodawca stwierdził, że w/w osoba łączy kompetencje akademickie i doświadczenia praktyka, co zapewnia realizację postulatu praktycznego wymiaru prac magisterskich. Będzie miał na to wpływ jako koordynator seminarium magisterskiego, natomiast wybrani przez studentów opiekunowie pracy (psychologowie) zapewnią wysoki poziom merytoryczny każdej pracy.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiła informacji o podjętych działaniach naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z treścią Uchwały nr 565/2020.

Dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe osoby, której powierzono prowadzenie zajęć Seminarium magisterskie na kierunku psychologia, nie są adekwatne do osiągnięcia efektów

uczenia się przypisanych do tych zajęć. W sylabusie zajęć wskazano, jako efekty uczenia się przypisane do Seminarium magisterskiego, znajomość metod i technik niezbędnych w realizacji zadania wyznaczonego tematem pracy. W sylabusie w/w zajęć wskazano, że ich celem jest „zapoznanie studenta z metodologią przygotowania i pisania pracy magisterskiej, wybór tematu pracy, przygotowanie koncepcji i planu pracy, przygotowanie studenta do egzaminu magisterskiego”. Tematyka prac magisterskich studentów wnioskowanego kierunku dotyczy psychologii, zatem osoba prowadząca zajęcia winna posiadać kwalifikacje adekwatne do realizacji treści kształcenia z zakresu metod i technik niezbędnych do realizacji zadania wyznaczonego tematem pracy z zakresu psychologii. W/w osoba posiada odnośne kwalifikacje z zakresu psychiatrii, a nie psychologii.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Seminarium magisterskie zaplanowano do prowadzenia na semestrach 7, 8, 9 i 10 czyli na 3 latach studiów. To oznacza, że jeden nauczyciel akademicki będzie jednocześnie pracował podczas seminariów magisterskich ze 120 studentami – 40 na roku III, 40 na roku 4 i 40 na 5 roku studiów. Taki przydział zajęć i obciążenie godzinowe nie gwarantuje właściwego procesu dyplomowania na wnioskowanym kierunku studiów biorąc pod uwagę liczbę studentów planowanych do przyjęcia. Nie można zatem uznać obsady seminarium za wystarczającą i zapewniającą prawidłowy proces dyplomowania.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko odnośnie zarzutu 3 Uczelnia sformułowała łącznie ze stanowiskiem odnoszącym się do zarzutu 2 (zob. wyżej.)

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiła informacji o podjętych działaniach naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z treścią Uchwały Nr 565/2020.

Uczelnia nie wskazała we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy innej osoby prowadzącej zajęcia Seminarium magisterskie, niż osoba wymieniona we wniosku o wydanie pozwolenia. Prezydium PKA zważyło, iż obciążenie tej osoby zajęciami pozostaje nadmierne, co nie pozwala na prawidłową realizację treści kształcenia i osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów uczestniczących w zajęciach w/w osoby. W harmonogramie zajęć na 10. semestrze zaplanowano zajęcia Praca dyplomowa (ćwiczenia), których realizacja wymaga 25 godzin bezpośredniego udziału nauczyciela. W dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię brak klarownej informacji potwierdzającej, komu powierzono prowadzenie tych zajęć. Można jedynie domniemywać, że skoro są to zajęcia na 10. semestrze i dotyczą pracy magisterskiej, będą prowadzone również przez w/w osobę. Oznacza to, że obciążenie dydaktyczne w/w osoby, który ma prowadzić zajęcia z Psychopatologii (90 godz.), Psychopatologii nadużyć władzy rodzicielskiej (40 godz.), Seminarium magisterskie (120 godz.) i Pomocy psychologicznej rodzinie z diagnozą psychiatryczną (80 godz.), wynosi 355 godz. Seminarium magisterskie, prowadzone podczas czterech semestrów studiów dla 80 studentów ma prowadzić tylko jeden nauczyciel akademicki. Takie obciążenie jedynej osoby prowadzącej zajęcia Seminarium magisterskie wskazuje, że Uczelnia nie zapewnia prawidłowego procesu dyplomowania.

**Uchwała nr 745/2020
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 8 października 2020 r.**

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 2 i 3 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 565/2020 z 13 sierpnia 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Collegium Verum w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
13.10.2020

Krzysztof Diks